

ОСОБЕННОСТИ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ ФИЛЛОБИОНТОВ ДУБА ЧЕРЕШЧАТОГО В ЛЕСОНАСАЖДЕНИЯХ ОДЕССЫ И ЕЕ ОКРЕСТНОСТЕЙ

Друзенко О.В., Трач В.А., Ужевская С.Ф.

Одесский национальный университет имени И.И.Мечникова
Шампанський пер., 2, г. Одесса, 65058 Украина
e-mail: ok.druzenko@gmail.com

Зеленые насаждения имеют важное санитарно-гигиеническое, архитектурно-планировочное и эстетическое значение. Особую значимость они приобретают в городских населенных пунктах, где окружающая среда в значительной мере ухудшена интенсивными

техногенними і іншими антропогенними воздействиями. Композиційну основу складають дерева і кустарники. Повредження їх фітофагами супроводжується глибокими анатомо-фізіологічними змінами, які негативно впливають на ріст і розвиток рослин і призводять до зниження життєстійкості зелених насаджень.

Цілью наших досліджень являлось вивчення еколого-фауністических особливостей видів комах, що пошкоджують листову пластинку дуба черешчатого (*Quercus robur*) в парках міста Одеси і в деяких лісних масивах Одеської області (Березовському і Кишинівському).

Дослідження проводились в літньо-осінній період 2007-2009 гг. Ідентифікація здійснювалась за характерними пошкодженнями листової пластинки. Всього в Одеській області на дубі виявлено 34 види комах-фітофагів.

Найбільш численною як за кількістю видів, так і за кількістю родів і родин виявилась фауна перепоночатокрылих і чешуекрылих. Найбільш широко в зборах, зроблених в парках Одеси в 2007 році, представлені дубова мінеруюча (*Phyllonorycter quercifoliella*) і одноцвітний дубовий міль (*Tischeria ekebladella*), а в 2008 році – дубова опадаюча (*Tischeria decidua*) і дубова первинна міль (*Eriocrania fastuosella*), в 2009 році – лепешковидна (*Neuroterus albipes*) і маленька двохрядна орехотворка (*Cynips disticha*). В досліджуваних лісних масивах переважаючим видом були в 2007 році дубова опадаюча міль (*Tischeria decidua*) і чехлоноса дубова (*Coleophora lutipenella*), в 2008 році – міль-пестрянка (*Gracillariidae* g. sp.) і дубова первинна міль (*Eriocrania fastuosella*), в 2009 році – пумизматическа (*Neuroterus numismalis*) і стягуюча орехотворка (*Andricus curvator*).

Всюди поширеними, але рідкісними видами філобіонтів дуба є дубова широка міль-крішка (*Stigmella atricapitella*), дубова вузька міль-крішка (*Stigmella basigitella*) і устрицевидна орехотворка (*Andricus oestrus*).

Всіма видами для фауни міської, урбанізованої території і територій з меншими техногенними впливами є: дубова листоблошка (*Trioza remota*), дубова вузька міль-крішка (*Stigmella basigitella*), дубова опадаюча міль (*Tischeria decidua*), чехлоноса дубова (*Coleophora lutipenella*), одноцвітний дубовий міль (*Tischeria ekebladella*), стягуюча орехотворка (*Andricus curvator*), лепешковидна орехотворка (*Neuroterus albipes*), устрицевидна орехотворка (*Andricus oestrus*) і пумизматическа орехотворка (*Neuroterus numismalis*).

Враховуючи те, що кількість шкідливих комах в лісних масивах (26 видів) більше, ніж в міських насадженнях (17 видів), загальна кількість пошкоджень при однакових збірках в парках міста значно вище, ніж в Березовському і Кишинівському лісах.

Не рідкі випадки реєстрації на окремих деревах терат декількох видів філобіонтів, що ще більш загострюється на існуючих рослинах-хазяїнах. Таким чином, стійкість деревних рослин до членистоногих-філобіонтів в лісних масивах вище, ніж на урбанізованих міських територіях.

Summary. The aim of our research is: study of ecological and faunal characteristics of insects, which damage the leaf blades of *Quercus robur* in Odessa region. Total found 34 species of such insects. The most widely in the trees occurred in the parks of Odessa in 2007 represented *Phyllonorycter quercifoliella* and *Tischeria ekebladella*, in 2008 - *Tischeria decidua* and *Eriocrania fastuosella*, but in 2009 such species were - *Neuroterus albipes* and *Cynips disticha*. In the studied forests predominant were *Tischeria decidua*, *Coleophora lutipenella* in 2007, *Gracillariidae* g. sp and *Eriocrania fastuosella* in 2008 and in 2009 – it were - *Neuroterus numismalis* and *Andricus curvator*. Not sparse cases of registration on the individual trees of several kinds of formed terats, which express even more depressing impact on the host plant.